КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ

Кафедра публічного управління та землеустрою

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ З ДИСЦИПЛІНИ «ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ»

для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності D4 Публічне управління та адміністрування
освітньої програми Державна служба

Запоріжжя
2025

Методичні рекомендації до виконання курсових робіт з дисципліни «Державне управління» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності D4 Публічне управління та адміністрування, освітньої програми Державна служба

Укладач: Мордвінов Олександр Григорович**,** д. держ. упр., професор.

Затверджено на засіданні кафедри публічного управління та землеустрою, протокол №1 від 30 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри Олександр МОРДВІНОВ

ЗМІСТ

	Вступ	4
I.	Порядок виконання курсової роботи	6
II.	Структура, зміст і обсяг курсової роботи	7
III.	Оформлення курсової роботи	12
IV.	Підготовка курсової роботи до захисту……	17
V.	Публічний захист курсової роботи	17
VI.	Критерії оцінювання курсової роботи	17
VII.	Прикінцеві положення	18
VIII.	Тематика курсових робіт…….....	18
	Додатки…….....	27
	Додаток А. Приклад оформлення титульної сторінки курсової роботи.....	27
	Додаток Б. Приклад оформлення змісту курсової роботи.....	28
	Додаток В. Приклад оформлення списку використаних джерел.....	29

ВСТУП

Курсова робота є одним із видів наукової роботи, самостійним навчально-науковим дослідженням студента.

Виконання студентами курсової роботи – одна із важливих форм підготовки висококваліфікованих фахівців, що забезпечує формування в майбутніх державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування творчого підходу до організації процесу управлінської діяльності в органах державної виконавчої влади та органах місцевого самоврядування.

Виконання курсової роботи має на меті поглибити теоретичні знання й практичні навички з питань державного управління, законодавчого та нормативного регулювання органів державної виконавчої влади, сутності держави на сьогодні й тенденцій її розвитку як суб'єкта управління, методів державного управління та механізмів їх застосування в сучасних умовах, структури та функцій органів державної влади, а також перспектив їх розвитку як в Україні, так і у світі. У ході написання курсової роботи магістрант повинен розширити свої знання та вміння стосовно використання системного підходу до аналізу функціонування різних сфер державного управління, передбачення позитивних і негативних наслідків запровадження певних рішень, установлення причинно-наслідкових залежностей між об'єктами та суб'єктами управління, оволодіти загальнонауковими і спеціальними методами сучасних наукових досліджень, поглибленим вивченням тем навчальної дисципліни "Державне управління".

Методичні рекомендації побудовано, насамперед, на загальнонаукових засадах щодо вимог до написання такого виду робіт з урахуванням внутрішньо-університетського (КПУ) положення про курсові роботи.

Ураховуючи сучасне оцінювання навчальних досягнень студентів за 100-бальною шкалою, у таблиці подано рекомендовані оцінки видів навчальної діяльності за виконання роботи та терміни здачі кожного етапу, захисту курсової роботи студентом.

Курсова робота з предмету "Державне управління" оцінюється як самостійний вид навчальної діяльності слухача і не входить до загального залікового кредиту навчальної дисципліни.

В методичних рекомендаціях наведені вимоги до написання, оформлення та захисту курсової роботи, додатки із конкретними прикладами-зразками: оформлення титульної сторінки, змісту та списку використаних джерел.

Успішне виконання студентам курсової роботи значною мірою залежить від того, як чітко він уявляє вимоги щодо теоретичного змісту, структури, обсягу, форми викладу матеріалу та оформлення роботи.

Перш ніж розпочати виконувати курсову роботу, необхідно ознайомитися з вимогами до її написання.

Компетентності, які забезпечуються:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного

управління та адміністрування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.

ЗК 5. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.

ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 3. Здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування.

СК 4. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК 7. Здатність самостійно готувати проєкти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

СК 8. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК 9. Здатність здійснювати наукову та дослідницьку діяльність у сфері публічного управління та адміністрування.

СК 11. Здатність використовувати конституційні, законодавчі та нормативно-правові засади державної служби в професійній діяльності державного службовця; включаючи аналіз засобів підвищення ефективності функціонування державної служби, підходів й методів кадрового забезпечення державної служби України.

СК 12. Здатність до державно-громадського партнерства в процесах вироблення, реалізації та оцінювання державної політики в площині перетину сфер управління, економіки, публічної діяльності.

Програмні результати навчання

РН 1. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.

РН 2. Розв’язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проєкти нормативно-правових актів для їх усунення.

РН 4. Використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв’язання складних

задач публічного управління та адміністрування.

РН 5. Визначати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії.

РН 7. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.

РН 11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.

РН 12. Планувати і здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері публічного управління та адміністрування, включаючи аналіз проблематики, постановку цілей і завдань, вибір та використання теоретичних та емпіричних методів дослідження, аналіз його результатів, формулювання обґрунтованих висновків.

РН 14. Розробляти та реалізовувати заходи щодо адаптації та впровадження кращих вітчизняних та зарубіжних практик діяльності органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.

І. ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

1.1. Тематика курсових робіт формується на початку навчального року, затверджується на засіданні кафедри публічного управління та землеустрою і поновлюється щороку. Вона має відповідати навчальним завданням дисципліни «Державне управління» та бути актуальною. Студенти можуть вибирати теми лише зі списку, який затверджується кафедрою публічного управління та землеустрою. В одній академічній групі повторюватись теми не можуть.

1.2. Керівниками курсових робіт призначаються викладачі кафедри, які викладають навчальну дисципліну «Державне управління», здебільшого з числа докторів і кандидатів наук.

Науковий керівник курсової роботи:

– надає допомогу студенту в складанні плану;

– рекомендує студенту літературу й інформаційні джерела за обраною темою курсової роботи;

– консультує студента, контролює протягом усього періоду графік виконання курсової роботи, її якість, а також інформує завідувача кафедри про хід підготовки роботи до захисту;

– дає відгук на курсову роботу після її завершення.

1.3. Вибравши тему курсової роботи, студент магістратури повинен визначитися з об’єктом, предметом і метою наукового дослідження.

Курсова робота складається зі вступу, кількох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

1.4. Для проведення ґрунтовного наукового аналізу з теми дослідження

складається план, який дає змогу виділити основні структурні одиниці роботи. В тексті роботи він фіксується як зміст роботи. Формуючи план роботи, студент показує вміння визначати головне, найбільш істотне у проблемі, а також послідовність викладення матеріалу. Перелік питань, які розглядаються, структурується за принципом від загального до конкретного. Тобто питання теми, як вузлові складові обраної проблеми, мають бути єдиною системою, в якій кожне наступне питання розвиває і доповнює попереднє. Питання повинні бути чітко і ясно сформульовані. Назва питань не може дублювати назву курсової роботи.

1.5. Визначення і добір матеріалу для курсового дослідження студент здійснює самостійно, консультуючись із науковим керівником. Важливим етапом є визначення необхідних джерел (нормативних, статистичних, звітних, публікацій у періодичних виданнях тощо), основної та допоміжної літератури, насамперед монографічних досліджень, які мають розділи, що стосуються окремих питань курсової роботи.

Студент повинен знайти найповніші джерела для розкриття теми роботи, на їх основі показати дослідницьку новизну обраної проблеми й уміти охарактеризувати ці джерела.

1.6. Курсова робота має характеризуватися логічністю, аргументованістю і відповідати таким вимогам:

– містити поглиблений аналіз досліджуваної теми;

– містити обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення окремих напрямів діяльності досліджуваного об’єкта;

– бути належно оформленою;

– мати всі потрібні супровідні документи;

– бути виконаною і поданою на кафедру в термін, передбачений графіком навчального процесу.

1.7. Курсова робота, написана на тему, не запропоновану кафедрою або видозмінена слухачем, для перевірки не приймається.

Курсова робота, яка не відповідає вимогам щодо змісту та оформлення, написана без дотримання затвердженого плану, не містить актуальних матеріалів дослідження теми, обґрунтованих пропозицій, до захисту не допускається.

ІІ. СТРУКТУРА, ЗМІСТ І ОБСЯГ КУРСОВОЇ РОБОТИ

2.1. Виконання курсової роботи передбачає:

– обґрунтування актуальності теми, цілей та завдань дослідження, оцінювання його новизни та перспективності, зазначення методів та джерел дослідження;

– визначення теоретичних засад дослідження (основних категорій, понять, закономірностей розвитку явища, яке вивчається, розгляд історії питання, документів, нормативних актів, інших джерел інформації);

– аналіз конкретної проблемної ситуації та підтвердження логічними судженнями, розрахунками відповідних пропозицій і рекомендацій.

2.2. Приступаючи до виконання курсової роботи, студент має чітко уявляти її структуру та зміст. При цьому всі складові частини роботи повинні бути логічно взаємопов’язані та переконливо аргументовані.

2.3. Структура роботи, як правило, включає:

– титульна сторінка;
– план роботи (зміст);
– вступ;
– три розділи;
– висновки;
– список використаних джерел;
– додатки.

2.3.1. Титульна сторінка містить найменування вищого навчального закладу та відповідного структурного підрозділу (кафедри), де вона виконана, тему роботи, найменування спеціальності, прізвище, ім’я, по батькові автора; науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали наукового керівника; місце й рік виконання роботи. Приклад оформлення титульної сторінки наведений у додатку А.

2.3.2. Зміст вміщує в собі структурні елементи: перелік скорочень, умовних позначень, символів, одиниць, термінів (якщо вони є); вступ; заголовки розділів та підрозділів; загальні висновки; список використаних джерел; додатки (якщо вони є). Для кожного з структурних розділів обов'язковим є вказівка на номер сторінки, з якого він розпочинається. Номер сторінки вказують справа від назви структурного елементу. Приклад змісту наведено у додатку Б.

2.3.3. Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень термінів оформляється традиційно: усі використані в курсовій роботі малопоширені умовні позначення, символи, одиниці, скорочення, терміни пояснюють у переліку, який вміщують безпосередньо після змісту, починаючи з нової сторінки. Незалежно від цього при першій появі цих елементів у тексті курсової роботи наводять їх розшифровку.

2.3.4. У **вступі** до курсової роботи обґрунтовується актуальність проблеми для галузі науки “Державне управління”, її практична значущість; формулюються мета й завдання, обґрунтовуються об’єкт, предмет і напрями дослідження, вказуються використані наукові методи дослідження, обсяг і структура наукової роботи (наприклад: *Курсова робота викладена на 45 сторінках комп’ютерного тексту і складається зі вступу, трьох розділів, висновків та додатків. Бібліографічний список включає 40 літературних джерел на 4 сторінках. Робота містить 8 таблиць і 5 рисунків загальним обсягом 8 сторінок*). Обсяг вступу не повинен перевищувати 3-х сторінок комп’ютерного тексту.

- **Актуальність теми** визначається у її зіставленні з широким колом подібних попередніх досліджень в галузі знань «Державне управління» з

урахуванням необхідності застосування нових наукових підходів до її аналізу та узагальнення. Аналіз монографічних досліджень має на меті характеристику аналогічних досліджень з певної проблеми (монографій, наукових статей), розкриття особливостей авторських підходів дослідників, переваг і недоліків пропонованого дослідницького методу й отриманих результатів, розкриття змісту й підсумків наукових дискусій з проблеми, яка досліджується**.**

Обґрунтовуючи актуальність дослідження, не треба обмежуватися посиланнями на державні документи, у яких формулюються завдання державного управління чи державної служби: цього явно недостатньо, оскільки доцільно також пов'язувати основні завдання в галузі державного управління з проблемами і суперечностями у відповідній галузі науки з державного управління.

- **Мета і завдання дослідження** визначаються на основі актуальності обраної теми та з визначенням кінцевого результату роботи. Сукупність усіх завдань має дати уявлення про те, що необхідно зробити для досягнення мети. Кожне поставлене завдання має бути розв’язано й описано в роботі у вигляді аналізу, висновків та рекомендацій. Ключовими словами у формулюванні мети виступають дієслова в неозначеній формі (*дослідити, описати, здійснити, вивчити, розкрити* і т. ін.), або відповідні віддієслівні іменники (*дослідження, опис* тощо). Оскільки мета – це поняття ширше, ніж завдання, тут часто вживаються означення *комплексний, всебічний* (*комплексне дослідження, всебічне вивчення*). Мету слід формулювати якомога компактніше, бажано, щоб у ній проглядалася основна думка наукової розвідки, а при визначенні завдань не доводилося іншими словами повторювати вже сказане про мету.

Формулюючи мету наукового пошуку, треба передбачати очікуваний результат, якого необхідно досягти на завершальному етапі. Визначаючи логіку дослідження, автор формулює кілька часткових дослідницьких завдань (3-4 пункти), які сукупно мають дати уявлення, що саме слід зробити для досягнення мети.

Першим завданням традиційно визначають: «вивчити стан проблеми в теорії і практиці» або «дослідити принципи виникнення певного явища в теорії і практиці державного управління, тенденції його розвитку». У наступних завданнях має зазначатися потреба експериментальної чи дослідно-експериментальної перевірки висловлених ідей, створеної управлінської моделі, запропонованої роботи, наукової технології чи принаймні про їх апробацію на практиці; вироблення на основі одержаних результатів науково-обґрунтованих конкретних рекомендацій для державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування, керівників державних підприємств, установ та організацій, спрямованих не лише на вдосконалення державного управління чи проходження державної служби, а й на процес добору, розстановки та виховання кадрів державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування

Предмет та об’єкт дослідження.

Об’єкт – уся сукупність зв’язків, відношень різних аспектів теорії та

практики проблеми, яка є джерелом інформації, необхідної для дослідника (галузь, сфера, інститут тощо).

Предмет – це тільки ті суттєві зв'язки та відносини, які підлягають безпосередньому вивченню в певній роботі, є головними, визначальними для конкретного дослідження (наприклад, визначення ефективності управління; дослідження механізму взаємодії тощо).

Необхідність розрізняти об'єкт і предмет дослідження зумовлена тим, що державне управління дуже різноманітне, а сенс дослідження полягає в потребі одержати кінцеві результати, тому необхідно розрізняти, з одного боку, усю об'єктну сферу, яка цікавить дослідника, а з іншого – саме те, відносно чого він збирається одержати нове знання в галузі науки з державного управління. Таким чином, предмет дослідження вужчий, ніж об'єкт. Він є частиною, стороною, елементом, одним із аспектів об'єкта. Наприклад, об'єктом дослідження може бути державне управління в цілому, а предметом дослідження – лише механізми державного управління (частина цього процесу). Поняття «об'єкт» і «предмет» є відносними: у ролі об'єкта, наприклад, може виступати соціальна робота як складова соціальної політики України, а предмета – лише механізми державного регулювання соціальної роботи як організаційно-ресурсний чинник реалізації державної політики України в соціальній сфері. Тому дослідник має чітко визначити, що в його дослідженні є об'єктом, а що - предметом. При цьому об'єкт не може бути безмежно широким: це має бути об'єктивно реальне середовище, яке включає в себе предмет як найважливіший елемент, котрий підлягає вивченню в безпосередньому взаємозв'язку з іншими складовими даного об'єкта і його можна однозначно зрозуміти лише із зіставленням з іншими складовими об'єкта. Предмет дослідження має конкретизуватися в меті й завданнях, які виступають безпосередніми характеристиками науково-дослідної діяльності.

2.3.5. **Перший розділ** обсягом 10 сторінок комп'ютерного тексту, викладеного у двох-трьох підрозділах, повинен містити:

– виклад основних теоретичних положень, що визначають сутність і зміст предмета досліджуваної теми, з огляду на цілі й завдання курсової роботи;

– науково-методологічне обґрунтування з позицій науки «Державне управління»;

– розгляд різних точок зору провідних фахівців з досліджуваних питань на основі аналізу нормативних, методологічних та інших інформаційних джерел;

– визначення пріоритетних питань, що підлягають першочерговому розв'язанню.

Теоретична сторона проблеми, наведеної в першому розділі, повинна продемонструвати рівень знань слухача, його ерудицію в галузі знань «Державне управління» та стати інструментом для розв'язання поставлених у роботі завдань.

2.3.6. **Другий розділ** курсової роботи передбачає аналіз стану

досліджуваної проблеми, мета якого – отримання обґрунтованих даних, що дають змогу розв'язати проблемні питання державного управління в цілому та їхні можливі варіанти. Структура та зміст другого розділу повинні носити аналітичний характер і залежать від специфіки курсової роботи. Особливо цінним у цій частині роботи є описання власного дослідження. Орієнтовний обсяг другого розділу – 20 сторінок комп'ютерного тексту.

2.3.7. У **третьому розділі** на основі отриманих результатів розглядаються пропозиції, рекомендації, заходи щодо досягнення цілей згідно з темою курсової роботи. При цьому слухач повинен виявити самостійність та ініціативу. У розділі визначаються обумовлені результатами дослідження тенденції в динаміці досліджуваних проблем і явищ державного управління, обґрунтовуються прогностичні оцінки щодо перспектив розвитку досліджуваних процесів. Обсяг третього розділу має становити орієнтовно 10 сторінок комп'ютерного тексту. Обсяги другого і третього розділів можуть взаємно доповнюватись.

При цьому треба пам'ятати, що дослівне запозичення чужого тексту, яке не супроводжується посиланням на джерело, називається плагіатом і суворо карається в науковому середовищі. Робота, автор якої допустився плагіату, знімається з розгляду незалежно від стадії підготовки без права її повторного захисту.

Кожен параграф і розділ необхідно завершувати лаконічними **висновками**, що логічно узагальнюють викладене в параграфі дослідження: «Отже, ...», «Таким чином, ...», «Отож, ...», «Аналіз літератури дозволив нам зробити такі висновки...», який, у свою чергу, має підтверджувати назву параграфу.

2.3.8. **Висновки** є завершальним етапом виконаної слухачем курсової роботи. Вони повинні містити:

– короткі підсумки за результатами наукового дослідження та прикладного аналізу об'єкта дослідження з наведенням позитивних і негативних сторін, а також нереалізованих можливостей;

– перелік заходів, спрямованих на розв'язання проблеми, підвищення ефективності об'єкта дослідження;

– отримані якісні та кількісні показники;

– можливі варіанти реалізації запропонованих у курсовій роботі заходів.

Список використаних джерел складається студентом як результат перегляду наукового апарату, який послужив методологічною, спеціальною теоретичною і методичною опорою при написанні роботи. До списку використаних джерел включаються лише ті праці та джерела, на які робилися посилання, чи які використовувалися в роботі.

Кількість використаних наукових джерел у переліку має складати не менше 45 одиниць для написання курсового дослідження.

Додатки до курсової роботи передбачають таблиці, схеми, малюнки, зразки управлінських документів (інструкцій, положень, розпорядчих документів тощо), анкети тощо. Вони розміщуються в кінці роботи після

списку використаних джерел.

2.4. Загальний обсяг курсової роботи не повинен перевищувати 50 сторінок комп'ютерного набору, включаючи бібліографію. У загальний обсяг не входять додатки.

ІІІ. ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

3.1. Загальні вимоги

3.1.1. Робота має виконуватися державною (українською) мовою. Викладення повинне мати науковий характер, бути чітким, без орфографічних і синтаксичних помилок, логічно послідовним. Пряме переписування матеріалів з літературних джерел неприпустиме.

3.1.2. Робота має бути надрукована на комп'ютері на одному боці стандартних аркушів паперу формату А4 через 1,5 міжрядкового інтервалу, 28-30 рядків на сторінку, до 65 знаків у рядку. Шрифт Times New Roman, кегль 14. Сторінки повинні мати поля: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм.

Абзацні відступи – 1,27 см.

Надрукований текст повинен бути чітким, чорного кольору. Щільність тексту – однакова по всій роботі.

3.1.3. Вписувати в текст окремі іншомовні слова, формули, умовні знаки можна чорнилом, тушшю, пастою тільки чорного кольору, при цьому щільність вписаного тексту має бути наближена до щільності основного тексту.

3.1.4. Друкарські помилки, описки, графічні неточності, які виявилися під час написання роботи, можна виправляти підчищенням або зафарбовуванням корегуючою рідиною та нанесенням на тому ж місці або між рядками виправленого тексту (фрагменту рисунка) комп'ютерним способом. На одній сторінці допускається не більше двох виправлень.

3.1.5. Першою сторінкою роботи є титульна сторінка, яка оформлюється за зразком: див. додаток А.

3.1.6. На наступній сторінці після титульної подається зміст роботи із зазначенням сторінок: див. додаток Б.

3.1.7. Кожен розділ роботи разом із заголовком має починатися з нової сторінки. Текст основної частини роботи поділяється на розділи і підрозділи згідно з планом.

3.1.8. Заголовки структурних частин роботи – "**ЗМІСТ**", "**ВСТУП**", "**РОЗДІЛ**", "**СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**", "**ДОДАТКИ**" – друкуються великими літерами посередині рядка **жирним** шрифтом. Заголовки підрозділів друкуються маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу **жирним** шрифтом. Крапка в кінці заголовка не ставиться. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою.

Відстань між заголовком (за винятком заголовка підрозділу) та текстом має дорівнювати 3 інтервалам основного тексту.

3.2. Нумерація

3.2.1. Сторінки курсової роботи мають бути пронумеровані арабськими цифрами (в правому верхньому куті без тире, крапки та знака №). Нумерація має бути наскрізною від титульної до останньої сторінки, включаючи всі ілюстрації та додатки. На титульній сторінці номер не ставиться.

3.2.2. ЗМІСТ, ВСТУП, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ не нумерують як розділи. Тобто не можна друкувати «1. Вступ» чи «Розділ 4. Висновки». Номер розділу ставиться після слова "РОЗДІЛ", після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу, використовуючи номер розділу і порядковий номер підрозділу, між якими ставиться крапка. В кінці номера підрозділу має стояти крапка, наприклад: "1.2." (другий підрозділ першого розділу), після якої в тому ж рядку друкують заголовок підрозділу.

3.2.3. Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, графіки, карти, діаграми) і таблиці необхідно розміщувати безпосередньо за текстом, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Якщо ілюстрації і таблиці розміщені на окремих сторінках, ці сторінки нумерують за загальною нумерацією сторінок. Таблицю чи ілюстрацію на аркуші формату, більшого за А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування в тексті або в додатках.

3.2.4. Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу за винятком ілюстрацій, наведених у додатках. Номер ілюстрації має складатися з номера розділу та порядкового номера ілюстрації, між якими ставлять крапку. Наприклад: Рис. 1.2 (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назву та пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією.

3.2.5. Таблиці нумерують послідовно у межах розділу (за винятком таблиць, поданих у додатках). Для цього в правому верхньому куті над заголовком таблиці розміщується надпис: Таблиця 1.4 (четверта таблиця першого розділу) без крапки. Якщо таблиця не вміщується на одній сторінці, над її продовженням на наступній сторінці подається надпис: Продовження табл. 1.4. Назву таблиці не підкреслюють.

3.3. Ілюстрації

3.3.1. Текст може доповнюватися ілюстративним матеріалом у вигляді графіків, діаграм, схем тощо.

Зміст ілюстрацій має допомагати кращому розкриттю теми, наочно ілюструвати думки автора, і тому в тексті на кожну з них має бути посилання з коментарем.

3.3.2. Підпис під ілюстрацією зазвичай має такі основні елементи:

− найменування графічного сюжету, що позначається скороченим словом «Рис. »;

− порядковий номер ілюстрації, який вказується без знака номера арабськими цифрами;

− тематичний заголовок ілюстрації, що містить текст із якомога стислою характеристикою зображеного;

− експлікацію – пояснення деталей сюжету, позначених на ілюстрації цифрами тощо.

3.3.3. Нумераційний заголовок (Рис. 1., Рис. 2.) розміщують під графіком (схемою) поряд із тематичним заголовком.

3.3.4. Тематичний заголовок ілюстрації розміщують після нумераційного. За необхідності далі наводять пояснювальні дані (експлікацію).

3.3.5. Недоцільно оформлювати посилання на ілюстрації як самостійні фрази, в яких лише повторюється те, що міститься в підписі. У тому місці, де викладається тема, пов’язана з ілюстрацією, і де потрібно вказати на неї, розміщують посилання у вигляді виразу в круглих дужках «(рис. 3.1)» або зворот типу «... як це видно з рис. 3.1», «... як це показано на рис. 3.1».

3.4. Таблиці

3.4.1. Цифровий матеріал, як правило, оформляється у вигляді таблиць. Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею посередині рядка. Назву та слово «Таблиця» починають з великої літери. Назву таблиці друкують **жирним** шрифтом.

3.4.2. Заголовки граф (колонок) таблиці починаються з великих літер, підзаголовки, якщо вони становлять одне речення із заголовком – з малих, а якщо вони є самостійними – з великих. Заголовок кожної графи має бути по можливості коротким.

3.4.3. У таблицях слід обов’язково зазначати одиницю виміру. Якщо всі показники таблиці мають однакову одиницю виміру, її наводять у заголовку. Одиниці виміру мають наводитися відповідно до стандартів. Числові величини в таблиці повинні мати однакову кількість десяткових знаків.

3.4.4. Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті так, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку роботи або з поворотом за рухом годинникової стрілки. Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на наступну сторінку. При перенесенні частини таблиці на наступну сторінку назву розміщують тільки над першою частиною таблиці, а заголовки граф повторюють над кожною наступною частиною.

3.4.5. Посилання у тексті на таблиці пишуть скорочено, наприклад: "у табл. 1.2". У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вживати скорочене слово "дивись": наприклад, "див. табл. 1.2".

3.5. Загальні правила цитування використаних джерел та посилання на них

3.5.1. У тексті курсової роботи мають бути посилання на джерела інформації. Такі посилання дають змогу відшукати документи, перевірити правильність їх цитування та сприйняття їх студентом. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли наявний у них матеріал не входить до останнього видання.

Якщо використовуються відомості з джерел з великою кількістю сторінок, у посиланні необхідно точно вказати номер конкретної сторінки (чи номери сторінок).

3.5.2. Оформлення посилання в тексті на джерела інформації: у квадратних дужках наводять порядковий номер зі списку літератури, наприклад, «... у працях [1– 3]...».

3.5.3. Цитати беруться в лапки, пропуски в цитатах позначаються трьома крапками, взятими в ламані дужки: <…>. Цитати подаються мовою оригіналу. Після цитати в тексті ставиться в квадратних дужках порядковий номер використаного джерела за списком літератури та сторінка: [3, с.16].

3.5.4. Посилання базуються на списку використаної літератури, складеному в певній ієрархічній послідовності (наприклад, 1, 2, 3, і т.д. – за алфавітом, за черговістю посилання у роботі або – за юридичною силою).

3.6. Оформлення списку використаних джерел

3.6.1. Список використаних джерел розміщується після основного тексту роботи. У цей список необхідно внести джерела, на базі яких здійснюється аналіз, та спеціальну літературу з теми, яка досліджується і на яку в роботі є посилання або з якою автор ознайомився, з якої запозичив концепцію, але не посилався. Це свідчить про рівень вивчення досліджуваної проблеми і навичок роботи з науковою літературою.

3.6.2. Розміщувати матеріали в списку використаних джерел слід в алфавітному порядку із загальною нумерацією. Іншомовні видання розміщують у кінці списку літератури. Завершують список використаних джерел інтернет-адреси.

При описі літературних джерел у списку використаних джерел слід дотримуватися правил оформлення бібліографічного опису документів (додаток В).

3.7. Додатки

3.7.1. Додатки оформлюються як продовження курсової роботи і розміщуються в порядку посилань у тексті. Додатки до роботи мають містити інформаційні матеріали, що становлять базу аналітичних досліджень згідно з

обраною темою. Крім того, у додатки доцільно включати допоміжний матеріал, потрібний для повноти сприйняття роботи:

– реальні документи;

– таблиці допоміжних цифрових даних;

– інструкції, методики, описи, що розроблені в процесі виконання роботи;

– ілюстрації допоміжного характеру.

3.7.2. Додаток повинен мати заголовок, написаний або надрукований малими літерами з першої великої літери посередині рядка.

Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово "**Додаток**" і поряд – велика літера, що позначає його. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Ґ, Є, І, І, Й, О, Ч, Ь, наприклад: додаток А, додаток Б і т. д. Якщо є лише один додаток, його позначають «Додаток А».

3.7.3. Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад: "А.2" (другий розділ додатка А); "В. 3.1" (перший підрозділ третього розділу додатка В).

3.7.4. Ілюстрації, таблиці і формули, які розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: "рис. Д.1.2" (другий рисунок першого розділу додатка Д); "формула (А.1)" (перша формула додатка А).

3.8. Мовна та стилістична культура роботи

Літературне оформлення курсової роботи є важливим елементом її виконання і одним із критеріїв оцінювання дослідження. Тому роботу рекомендується виконувати спочатку в чорновому варіанті. Це дозволяє вносити до тексту необхідні зміни і доповнення як з ініціативи самого автора, так і згідно з зауваженнями керівника.

Чернетку роботи треба писати на окремих аркушах паперу з однієї сторони з полями шириною приблизно 3-4 см задля можливості внесення необхідних змін до тексту, які можна зробити на полях або на зворотному боці аркуша. Під час підготовки чернетки слід ретельно відредагувати кожне речення, звернути увагу на вибір необхідних формулювань, які б просто і чітко, коротко й доступно виражали зміст викладених питань. У курсовій роботі необхідно прагнути дотримуватися прийнятої термінології, позначень, умовних скорочень і символів.

Щодо *літературного оформлення курсової роботи* необхідно дотримуватися таких рекомендацій:

1. Роботу рекомендується писати від першої особи множини ("на наш погляд...", "маємо на увазі...", "спостерігаємо..", "на нашу думку..."), або використовувати такі вирази: «на думку автора», «проведене дослідження доводить...», «можна стверджувати...» та т.і.

2. Кожна думка повинна бути викладена чітко, логічно, коротко, доступно. Жоден вираз не повинен мати подвійного тлумачення. Не слід використовувати довгі і складні речення, вживати тільки складні синтаксичні конструкції. В той же час необхідно уникати надмірно коротких, лаконічних фраз, логічно слабко пов'язаних між собою.

3. Не рекомендується вживати слова і вирази - штампи ("вдалі рішення", "яскраві приклади").

4. Необхідно дотримуватися прийнятої наукової термінології, позначень, умовних скорочень і символів.

5. При наведенні або згадуванні в тексті курсової роботи діячів науки їх ініціали необхідно писати перед прізвищем.

6. Робота має бути виконана літературною мовою з використанням зрозумілих спільноті термінів. Повторне використання слова допускається через 50 - 100 слів.

7. Мати на увазі, що наукові тексти характеризуються узагальненістю та логічністю викладу. Типовими є смислова точність викладу, прихована емоційність, об'єктивність, певна сухість і суворість.

IV. ПІДГОТОВКА КУРСОВОЇ РОБОТИ ДО ЗАХИСТУ

4.1. Після написання курсова робота у зброшурованому вигляді (1 примірник) передається науковому керівникові для перевірки, а потім на кафедру публічного управління та землеустрою для реєстрації.

4.2. Дозволом до захисту курсової роботи є позитивний відгук наукового керівника.

4.3. Одержання позитивного відгуку наукового керівника є підставою для її представлення до захисту відповідно до розкладу захисту курсових робіт.

V. ПУБЛІЧНИЙ ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

5.1. Захист курсової роботи проводиться відповідно до розкладу захисту курсових робіт, можливо за участю наукового керівника курсової роботи.

5.2. До захисту допускаються студенти, які повністю виконали всі вимоги навчального плану й отримали позитивні відгуки на курсову роботу.

5.3. Захист складається з короткої доповіді студента про виконану роботу та відповідей на питання. Для виступу студентові відводиться до 7 хвилин. Доповідь має містити:

– чітке формулювання проблеми;
– обґрунтування її актуальності;
– визначення мети та завдання курсової роботи;
– викладення автором роботи зроблених узагальнень, висновків і конкретних рекомендацій за темою дослідження.

Після цього студент зобов'язаний відповісти на запитання, дати аргументовані роз'яснення тощо.

VI. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Об'єктами оцінювання є шість основних елементів:

1. Науково-теоретичний рівень змісту, теоретична обґрунтованість теми, чітко розроблений науковий апарат.

2. Вироблення навичок щодо розробки і вирішення наукової проблеми, уміння самостійно працювати з літературними джерелами, виділяти й аналізувати провідні концепції галузі науки «Державне управління», грамотно оформляти бібліографію.

3. Використання методів дослідження, самостійний і творчий підхід до аналізу явищ і процесів.

4. Планомірний і систематичний характер роботи студента над темою курсової роботи.

5. Правильність оформлення курсової роботи і своєчасність її подання.

6. Уміння студента вести аргументовану публічну дискусію й захищати свою позицію.

Оцінювання курсової роботи здійснюється за 100-бальною шкалою, що враховує, по-перше, попереднє оцінювання якості курсової роботи науковим керівником, по-друге, оцінювання захисту курсової роботи.

Якщо на захисті курсової роботи студент отримав оцінку «незадовільно», йому пропонується нова тема роботи, яку він повинен виконати у встановлений термін.

VII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Оцінка курсової роботи оголошується в день захисту, після чого оцінка записується на титульному аркуші курсової роботи та проставляється в екзаменаційну відомість і залікову книжку студента.

7.2. У разі порушення термінів подання роботи без поважних причин на кафедру публічного управління та землеустрою (терміни визначаються науковим керівником), курсова робота не приймається, а студент не допускається до захисту.

Незахист курсової роботи вважається академічною заборгованістю. Ліквідація академзаборгованості здійснюється аналогічно до інших форм підсумкового контролю. В інших випадках (хвороба тощо) студент має право на продовження сесії.

7.3.Після захисту курсова робота передається в архів.

7.4. Курсові роботи, що мають теоретичну та практичну цінність, подаються на конкурси наукових робіт, пропонуються до впровадження.

VIII. ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

Пор №	Назва теми	ПІБ слухача, шифр групи, підпис про вибір теми
1.	Держава як суб'єкт управління суспільними процесами	
2.	Багатогранність державного управління та різні його тлумачення	
3.	Державне управління — процес реалізації державної влади, її динаміка і зміст	
4.	Державна влада як інструмент узгодження й оптимізації суспільних інтересів	
5.	Співвідношення між категоріями: державне управління, політика, влада	
6.	Складові елементи державного управління та їх субординація	
7.	Механізм державного управління, його основні елементи	
8.	Державне управління як діяльність виконавчо-розпорядчого характеру	
9.	Державне управління та регулювання на сучасному етапі розвитку держави	
10.	Функції державного управління як відображення сутності, завдань і цілей держави	
11.	Особливості функцій державного управління в умовах демократичної, правової, соціальної держави	
12.	Застосування методів державного управління в умовах становлення демократичного суспільства	
13.	Застосування принципів державного управління: умови раціональності, конструктивності, ефективності	
14.	Європейські принципи державного управління та можливості їх використання у вітчизняній практиці	
15.	Контроль в державному управлінні України: теоретико-організаційні аспекти	
16.	Місце і роль парламентського та президентського контролю в системі державного управління	
17.	Державноуправлінська діяльність і стиль державного управління	
18.	Відповідальність державної влади за здійснення державного управління	
19.	Види й процедури відповідальності в державному управлінні	
20.	Співвідношення законності, правопорядку та раціональності в державному управлінні	
21.	Особливості і детермінованість організаційної структури державного управління в Україні	
22.	Державно-управлінське рішення: сучасні підходи до розробки, прийняття й реалізації	
23.	Розробка та впровадження політичних рішень у демократичному суспільств	

24.	Стиль державного управління і його основні характеристики	
25.	Стратегія цільового управління в системі державної влади	
26.	Практичні аспекти застосування самоорганізаційної парадигми у державному управлінні	
27.	Обґрунтування напрямів децентралізації та деконцентрації в державному управлінні України	
28.	Функціональний підхід у державному управлінні та приклади його реалізації в органах державної влади	
29.	Обґрунтування системи наукової експертизи державних управлінських рішень та проектів нормативно-правових актів з проблем державного управління	
30.	Проблеми співвідношення інноваційного і консервативного в державному управлінні	
31.	Стиль державного управління: об'єктивні і суб'єктивні чинники і їх взаємозв’язок	
32.	Удосконалення функції цілепокладання (прогнозування, планування) в структурі державного управління	
33.	Роль політичних партій у виробленні державної політики	
34.	Проблеми деполітизації державного управління в Україні	
35.	Реформа системи державного управління в Україні: необхідність та основні напрямки реалізації	
36.	Зарубіжний досвід державного управління: проблеми узагальнення, відбору і адаптації до сучасних умов України	
37.	Система державного управління в конкретній зарубіжній державі: порівняльний аналіз	
38.	Співвідношення, зв’язки та взаємодія державної політики й державного управління	
39.	Державна політика як цілеформуючий фактор діяльності державного апарату та державної служби	
40.	Обґрунтування завдань та інструментів державної політики щодо сприяння розвитку територій	
41.	Представництво інтересів у державному управлінні: світовий досвід і вітчизняна практика	
42.	Сутність та природа ефективності державного управління	
43.	Критерії і показники результативності та ефективності діяльності органів державної влади	
44.	Політико-адміністративні реформи як реалізація нової управлінської парадигми: європейський вимір і Україна	
45.	Взаємозв’язок політичної, адміністративної та адміністративно-територіальної реформ (загальнодержавний чи регіональний рівень)	
46.	Оптимізація організаційно-функціональної структури державного управління в контексті завдань політичної і адміністративної реформ	
47.	Механізми забезпечення горизонтальних взаємодій у системі державного управління	

48.	Проблеми співвідношення вертикальних і горизонтальних зв'язків на різних рівнях державного управління	
49.	Інститути громадянського суспільства як суб’єкти контролю адміністративної діяльності	
50.	Громадський контроль як засіб підвищення ефективності державної влади	
51.	Конституційно-правові засади державного управління	
52.	Теорія і практика розподілу державної влади на законодавчу, виконавчу і судову	
53.	Інститут президентства як суб’єкт концептуальної влади в демократичних політичних системах	
54.	Правовий статус Президента України	
55.	Повноваження Верховної Ради України у сфері державного управління	
56.	Кабінет Міністрів України у сфері державного управління	
57.	Виконавча влада як гілка державної влади та її управлінська спрямованість	
58.	Законодавче забезпечення розподілу політичних та адміністративних функцій у системі виконавчої влади	
59.	Шляхи раціонального розмежування політичних та адміністративних функцій у системі виконавчої влади	
60.	Взаємовідносини між видами публічної влади на територіальному рівні в Україні	
61.	Місце центральних органів виконавчої влади у сфері державного управління	
62.	Діяльність органів виконавчої влади в регіоні України: організаційно-правові засади	
63.	Забезпечення прозорості, відкритості та підконтрольності діяльності місцевих органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування	
64.	Удосконалення системи державного управління на регіональному та місцевому рівнях	
65.	Індикатори демократизації державного управління на регіональному (районному) рівні	
66.	Організаційно-правове забезпечення діяльності місцевих державних адміністрацій	
67.	Врахування в діяльності державних органів закономірностей та принципів державного управління	
68.	Формування стратегії управління розвитком територіальної одиниці	
69.	Застосування соціально-психологічних методів державного управління місцевими органами влади	
70.	Проблема вдосконалення законодавчого розподілу повноважень між місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування	
71.	Дослідження структури та методики обчислення показників під час планування соціально-економічного розвитку територій	

72.	Особливості організації служби документаційного забезпечення управлінської діяльності в місцевих державних адміністраціях та удосконалення її функцій	
73.	Надання державних і громадських послуг органами державної влади	
74.	Впровадження системи управління якістю в органах публічної влади	
75.	Стандарти контролю якості в системі державного управління та особливості їх впровадження в умовах адміністративного реформування	
76.	Регламенти надання населенню адміністративних послуг і технологія їх оприлюднення	
77.	Сучасні інформаційні виклики в діяльності органів державного управління	
78.	Проблеми інформаційного забезпечення розробки та ухвалення управлінських рішень в органах державної влади	
79.	Напрями оптимізації та впорядкування наглядово-контрольних функцій органів влади та місцевого самоврядування	
80.	Гендерні виміри державного управління і місцевого самоврядування	
81.	Політичний маркетинг і менеджмент	
82.	Становлення інституту місцевого самоврядування у сучасній Україні	
83.	Концептуальний аналіз закону “Про місцеве самоврядування в Україні”	
84.	Організаційно-функціональні принципи і методи діяльності органів місцевого самоврядування	
85.	Органи самоорганізації населення в системі місцевого самоврядування	
86.	Проблеми розмежування повноважень місцевих органів державної влади та місцевого самоврядування	
87.	Організаційно – правова самостійність органів місцевого самоврядування в Україні	
88.	Стандарти інформаційного забезпечення діяльності місцевих рад	
89.	Світовий досвід місцевого самоврядування та перспективи його інституціонально-системного втілення в Україні	
90.	Актуальні проблеми організації та проведення громадських слухань щодо конкретних напрямів діяльності органів місцевого самоврядування	
91.	Механізми попередження та протидії корупції в органах публічної влади України.	
92.	Гуманітарний розвиток та гуманітарна політика держави.	
93.	Третій сектор і соціальний розвиток територій: механізми співпраці державних і недержавних організацій.	
94.	Правові аспекти місцевого самоврядування в Україні.	

95.	Критерії оцінки ефективності діяльності органів державної влади	
96.	Джерела та резерви підвищення дохідності місцевих бюджетів (на прикладі конкретного району, міста чи області).	
97.	Технології реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України.	
98.	Особливості запровадження адміністративної юстиції в Україні	
99.	Особливості інформаційного забезпечення управлінської діяльності райдержадміністрації	
100.	Економічна та фінансова основа місцевого самоврядування (на прикладі конкретного району, міста чи області)	
101.	Управління регіональним розвитком в умовах суспільних трансформацій в Україні	
102.	Моделювання оптимальної системи взаємодії між інститутами державної влади та інститутами самоврядування на місцевому рівні щодо соціально-економічного та культурного розвитку території	
103.	Організаційно-правові проблеми контролю та нагляду в державному управлінні	
104.	Удосконалення управління майном комунальної власності	
105.	Державна політика забезпечення соціальними послугами осіб похилого віку	
106.	Система соціально-професійної реабілітації та працевлаштування інвалідів в Україні	
107.	Місцеві державні адміністрації у системі територіальної організації влади	
108.	Ринок праці як система соціально-трудових відносин й основні напрямки його реалізації та стабілізації	
109.	Державна політика України в галузі охорони здоров’я	
110.	Державні закупівлі як засіб регуляторної політики на місцевому рівні	
111.	Зв‘язки з громадськістю як інструмент забезпечення відкритості влади в умовах реформування державного управління в Україні (на прикладі конкретного району, міста чи області).	
112.	Державне регулювання соціально-трудових відносин в Україні	
113.	Управління державними соціальними гарантіями в Україні	
114.	Державна політика в сфері місцевих фінансів: сутність, сучасний стан, шляхи удосконалення	
115.	Сутність місцевих фінансів та їх роль у соціально - економічному розвитку регіону	
116.	Удосконалення системи державного фінансування закладів охорони здоров’я (на прикладі конкретного району, міста чи області).	

117.	Державна політика залучення іноземних інвестицій як чинник розвитку регіонів (на прикладі конкретного району, міста чи області).	
118.	Джерела підвищення доходності місцевих бюджетів (на прикладі конкретного району, міста чи області).	
119.	Демографічна ситуація в регіоні та шляхи її покращення (на прикладі конкретного району, міста чи області).	
120.	Конституційно-правові засади державного управління у сфері регулювання земельних відносин (на прикладі конкретного району, міста чи області)	
121.	Соціально-психологічні умови підвищення ефективності управлінської діяльності в системі державної служби: гендерний аспект	
122.	Управління якістю надання адміністративних послуг (на прикладі місцевої державної адміністрації)	
123.	Формування іміджу органів місцевого самоврядування	
124.	Механізм державного управління житлово-комунальним господарством (на прикладі конкретного району, міста чи області)	
125.	Інформаційне забезпечення діяльності органів виконавчої влади для підвищення якості прийняття управлінських рішень	
126.	Формування механізмів реалізації прав громадян через місцеве самоврядування	
127.	Кадрова робота в місцевих органах державної виконавчої влади (на прикладі конкретного району, міста чи області).	
128.	Механізм державного управління соціальним захистом учасників аварії на ЧАЕС.	
129.	Механізм державного фінансового контролю за використанням бюджетних коштів на місцевому рівні.	
130.	Реформування пільгової системи соціального захисту населення в Україні.	
131.	Проблеми та напрями вдосконалення державної політики ціноутворення в сфері житлово-комунального господарства	
132.	Управління державними підприємствами як один з напрямів економічної політики України	
133.	Соціально-демографічна політика держави: сутність, проблеми та перспективи	
134.	Державна кадрова політика: сучасний стан, проблеми та напрями вдосконалення	
135.	Державне управління інвестиційним процесом (на прикладі конкретного району, міста чи області).	
136.	Проблеми та перспективи соціально-економічного розвитку регіонів України (на конкретному прикладі).	
137.	Цільові програми економічного та соціального розвитку як засіб державного та регіонального управління.	
138.	Механізми державного регулювання розвитку малого та середнього підприємництва в Україні.	

139.	Державне регулювання зайнятості в Україні.	
140.	Якість життя як феномен соціального благополуччя розвитку суспільства.	
141.	Місцеве самоврядування та його особлива роль в державному управлінні.	
142.	Державна молодіжна політика в Україні (на прикладі конкретного району, міста чи області).	
143.	Управлінська еліта України: сучасний стан, шляхи її покращення.	
144.	Механізми державного управління ринком праці в Україні.	
145.	Державна політика трудових міграцій	
146.	Методологія та технологія розроблення, прийняття та впровадження управлінських рішень в органах державної влади й органах місцевого самоврядування.	
147.	Ресурсне забезпечення діяльності місцевих органів державного управління	
148.	Ефективність діяльності місцевих органів влади в Україні	
149.	Державне регулювання медичної реабілітації	
150.	Державне регулювання ринку страхових послуг в Україні	
151.	Механізми управління державним сектором вищої освіти в Україні	
152.	Модернізація державної політики у сфері соціального захисту населення України	
153.	Оптимальне поєднання децентралізації й централізації в державному управлінні	
154.	Механізми реалізації державної політики України у сфері європейської інтеграції	
155.	Механізми державного регулювання фондового рику України	
156.	Механізми державного управління процесами децентралізації влади в країнах ЄС та Україні	
157.	Державне регулювання інноваційного розвитку системи охорони здоров’я України	
158.	Формування механізму реалізації інвестиційної політики в Україні: регіональний аспект	
159.	Державне регулювання пенсійного забезпечення в період економічної стагнації	
160.	Формування та реалізація державної політики розвитку територіальних громад в Україні	
161.	Механізми державного управління соціальним захистом вразливих груп населення на регіональному рівні	
162.	Державна політика подолання бідності в Україні	
163.	Механізми державного управління регіональними соціальними програмами в Україні	
164.	Державна політика регулювання розвитку житлового будівництва в Україні	

165.	Трансформація фінансових механізмів державного управління пенсійною системою в Україні	
166.	Механізми реалізації фінансової децентралізації в Україні	
167.	Механізми державного регулювання сфери рекреаційних послуг в Україні	
168.	Формування та розвиток державно-громадського партнерства в Україні	
169.	Державне регулювання сфери благоустрою населених пунктів в Україні	
170.	Державна політика у сфері ресоціалізації неповнолітніх девіантної поведінки	
171.	Механізми державного управління у сфері надання соціальних послуг особам похилого віку	
172.	Регуляторна діяльність органів місцевого самоврядування у сфері використання та охорони природних ресурсів	
173.	Формування та реалізація соціальної політики на сучасному етапі державотворення	
174.	Державне регулювання інноваційної діяльності в регіоні	
175.	Удосконалення стратегічного управління розвитком територіального утворення	
176.	Державне управління зайнятістю молоді в Україні	
177.	Державні механізми забезпечення та захисту прав пацієнтів в Україні: стан і тенденції розвитку	
178.	Участь громадян у прийнятті рішень органами місцевого самоврядування	
179.	Державне регулювання первинної медико-санітарної допомоги	
180.	Державне регулювання розвитку природно-заповідної справи в Україні	

ДОДАТКИ

Додаток А
Приклад оформлення титульної сторінки курсової роботи

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра публічного управління та землеустрою

КУРСОВА РОБОТА

з навчальної дисципліни «Державне управління»

на тему:_____
_____

Студента (ки) _____ курсу групи_____

спеціальності „Публічне управління та адміністрування”

_____
(прізвище та ініціали)

Керівник _____

_____
(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Національна шкала _____
Кількість балів: _____Оцінка: ECTS _____

Запоріжжя
202_

Додаток Б
Приклад оформлення змісту курсової роботи

ВСТУП..... 3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ..... 6
1.1. Сутність та визначення ринку праці..... 6
1.2. Державне регулювання ринку праці України: правове забезпечення..... 10
1.3. Економічний та соціальний аспект зайнятості в Україні..... 14
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ..... 18
2.1. Сукупний ринок праці – сфера здійснення зайнятості..... 18
2.2. Загальні тенденції на ринку праці в Україні..... 23
2.3. Оцінка діяльності державних установ з регулювання зайнятості населення..... 28
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ..... 32
3.1. Питання фінансування політики зайнятості населення..... 32
3.2. Активні та пасивні заходи політики зайнятості населення..... 36
3.3. Стратегічні напрями регулювання ринку праці та зайнятості населення..... 40
ВИСНОВКИ..... 44
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ..... 47
ДОДАТКИ..... 50

Додаток В
ПРИКЛАДИ
ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ
У СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок (код УКНД 01.140.40)

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги	
Один автор	1. Андріяш В. Державна етнополітика України в умовах глобалізації. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. 328 с. 2. Краснова М. В. Договори в екологічному праві України : навч. посіб. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Алерта, 2012. 216 с. 3. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с. 4. Романюк А. Порівняльний аналіз політичних систем країн Західної Європи: інституційний вимір. Львів : Тріада плюс, 2004. 392 с. 5. Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації : монографія. Житомир : ЖНАЕУ, 2008. 375 с. 6. Федорова Л. Д. З історії пам’яткоохоронної та музейної справи у Наддніпрянській Україні. 1870-ті-1910-ті рр. Київ, 2013. 373 с.
Два автори	1. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 2. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 3. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с. 4. Васильєв С. В., Ніколенко Л. М. Доказування та докази у господарському процесі України : монографія. Харків : Еспада, 2004. 192 с. 5. Каткова Т. В., Каткова А. Г. Закінчення досудового слідства у кримінальних справах : практ. посіб. Харків : Право, 2011. 136 с.
Три автори	1. Комаров В. В., Світлична Г. О., Удальцова І. В. Окреме провадження : монографія / за ред. В. В. Комарова. Харків : Право, 2011. 312 с.

	2. Кузнєцов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с. 3. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с. 4. Zhovinsky E.Ya., Kryuchenko N.O., Paparyha P.S. Geochemistry of Environmental Objects of the Carpathian Biosphere Reserve. Kyiv, 2013. 100 p.
Чотири і більше авторів	1. Прилипко С. М., Ярошенко О. М., Мороз С. В., Малиновська К. А. Укладення трудового договору: теоретико-прикладне дослідження : монографія. Харків : Юрайт, 2013. 288 с. 2. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с. 3. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с. 4. The mutual fund industry: Competition and investor welfare / R. G. Hubbard et. al. New York, NY : Columbia University Press, 2010. 256 p.
Автор(и) та редактор(и)/ упорядники	1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Гель А. П., Семаков Г. С., Яковець І. С. Кримінально-виконавче право України : навч. посіб. / ред. А. Х. Степанюк. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 624 с. 3. Грошевий Ю. М. Вибрані праці / упоряд.: О. В. Капліна, В. І. Маринів. Харків : Право, 2011. 656 с. 4. Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с. 5. Експлуатація і технічне обслуговування газорозподільчих станцій магістральних газопроводів / заг. ред. А. А. Руднік. Київ, 2003. 370 с.

Без автора	1. Антологія української літературно-критичної думки першої половини XX століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с. 2. Експлуатація і технічне обслуговування газорозподільчих станцій магістральних газопроводів / заг. ред. А. А. Руднік. Київ, 2003. 370 с. 3. Політологічний енциклопедичний словник / упоряд.

	В. П. Горбатенко. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ : Генеза, 2004. 736 с. 4. Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. Вип. II. Київ, 2012. 464 с. 5. Twenty-four hours a day. Miami, FL : BN Publishing, 2010. 400 p.
Багатотомні видання	1. Енциклопедія історії України : у 10 т. / ред. рада: В. М. Литвин (голова) та ін. ; НАН України, Ін-т історії України. Київ : Наук. думка, 2005. Т. 9. 944 с. 2. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика : у 3 кн. Київ : Ін Юре, 2007. Кн. 1 : Теоретичні засади та історія української кримінології. 424 с. 3. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 т. Харьков : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с. 4. Ушинський К. Д. Людина як предмет виховання. Спроба педагогічної антропології : вибр. твори. Київ : Рад. шк., 1983. Т. 1. 480 с.
Частина видання	

Книги	1. Алексєєв В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. *Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні* : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169. 2. Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. *Адміністративне право України* : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195–197. 3. Наумов М. С. Напрями впливу інтелектуалізації економіки на розвиток ринкових відносин в Україні. *Трансформаційні процеси в суспільстві в умовах інформаційної економіки* : монографія / В. П. Решетило, М. С. Наумов, Ю. В. Федотова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків, 2014. С. 213–241. 4. Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. *Основи аграрного підприємництва* / за ред. М. Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5–15.
Тези доповідей, матеріали конференцій	1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини XX століття: порівняльно-правовий аналіз. *Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017.

	С. 133–136. 2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. *Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених* : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137. 3. Зінчук Т. О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних відходів на природні ресурси світу. *Органічне виробництво і продовольча безпека* : зб. матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Полісся, 2014. С. 103–108. 4. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. *Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі* : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53.

Статті із продовжуваних та періодичних видань	1. Кобильник В. Порівняльний метод як основа політологічного дослідження. *Збірник наукових праць «Політологічні студії».* 2011. № 2. С. 54–65. 2. Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. *Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки*. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46. 3. Загірняк М., Костенко А. Про користування можливостями міжнародної бази даних Scopus. *Вища школа.* 2017. № 5–6. С. 48–55. 4. Кармазіна М., Могилевець О. Становлення і розвиток порівняльної методології в політичних дослідженнях. *Політичний менеджмент.* 2006. № 5. С. 3–17. 5. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. *Урядовий кур'єр*. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5. 6. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. *Юридичний вісник України*. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15. 7. Bletskan D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe2: ab initio modeling and comparison with experiment. *Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics*. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108. 8. Dalton R.J. Comparative politics of the industrial democracies: from the Golden Age to island hopping. Political Science. 1991. № 2. P. 15–43.
Інші видання	

Законодавчі та нормативні документи	1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с. 2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. *Голос України*. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22. 3. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. *Офіційний вісник України*. 2017. № 4. С. 530–543. 4. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. *Урядовий кур'єр*. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10. 5. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. *Офіційний вісник України*. 2017. № 20. С. 136–141. 6. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. *Баланс-бюджет*. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.
Архівні документи	1. Лист Голови Спілки «Чорнобиль» Г. Ф. Лєпіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Спілки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. *ЦДАГО України* (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71. 2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. *ЦДАВО України* (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3. 3. Наукове товариство ім. Шевченка. *Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України.* Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.
Патенти	1. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с. 2. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.

Препринти	1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1). 2. Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. Центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ2006-4).
Стандарти	1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с. 3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила(ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Каталоги	1. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с. 2. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с. 3. Пам’ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.
Бібліографічні покажчики	1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с. 2. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин.

	Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10). 3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування).
Електронні ресурси	1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017). 2. Мар'їна О. Контент-стратегія бібліотек у цифровому середовищі *Бібліотечний вісник*. 2016. № 4. С. 8–12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2016_4_4 (дата звернення: 26.09.2017). 3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. *Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки*. Запоріжжя, 2015. № 3. – С. 20–27. – URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017). 4. Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? Екологія життя : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua/ (дата звернення: 12.10.2017).
Автореферати дисертацій	1. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с. 2. Кравчук В. М. Припинення корпоративних правовідносин в господарських товариствах: автореф. дис. … д-ра юрид. наук : 12.00.03 Харків, 2010. 36 с. 3. Старовойт С. В. Видавнича діяльність Національної академії наук України у 1918–1933 рр. : автореф. дис. ... канд. іст. наук. Київ, 2003. 20 с.
Дисертації	1. Євдоченко О.О. Європейське бізнес-середовище в розвитку міжнародної економічної діяльності : дис... канд. екон. наук : 08.05.01 / Київський національний економічний ун-т. Київ, 2005. 235 с. 2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с.